

Målet med en naturpolitik: Naturen er Halsnæs kommunes største ressource. Den lange kyst, mange skove og de åbne landskaber er til daglig glæde.

Desværre beviser flere fortællinger, at arterne er i tilbagegang. Den blå nikkende kobjælde, den lyserøde gøgeurt og den gule snerre samt viber, lærker, harer, bier, sommerfugle, torsk og rødspætter er i tilbagegang eller forsvundet. Det er vores pligt at stoppe tilbagegang og sørge for bedre livsbetingelser, så en fremgang af arter kan opnås.

En baseline er nødvendig for viden om den øjeblikkelige biologiske tilstand, mål og udvikling.

Natur, klima og miljø er sammenhængende naturlige faktorer. Derfor må Halsnæs efter beslutningen af en klimapolitik også implementere en naturpolitik.

Her er en række forslag til naturpolitiske tiltag.

Træer og skov

De grønne planter er den vigtigste naturlige forudsætning for at regulere klimaet, da de optager CO₂. Skovene er vigtig biotop for en lang række planter, svampe og insekter. Biodiversiteten er høj i lysåbne, fugtige skove. Træer er temperaturregulerende, fordampningen forbruger varme.

Derfor er skovene nødvendige for den fremtidige både natur- og klimapolitiske udvikling i Halsnæs.

Nuværende skovareal er ca. 12%. Målet er 20% skovdækning i kommunens jord. Skovene er alle udnævnt til urørt skov. De forvaltes af Naturstyrelsen.

Ny skov skal rejses således, at der vil forekomme en sammenhængende mosaik af hjemmehørende træer og det åbne land.

Solitære træer i landskabet, langs veje og i haver bør bevares. Ved fældning af et træ på mere end 30 år, skal der plantes et nyt.

Det åbne land.

Store, sammenhængende naturområder er forudsætningen for at bremse tilbagegang af biodiversitet og for at sikre en udvikling af de rødlistede (truede) arter. Derfor tilstræber en naturpolitik i Halsnæs, at stadig større landskabsområder tages ud af omdrift og overgår til natur. Gerne vild natur, som afgræsses af store græsædere som kvier, geder og/eller heste.

Helårsgræsning skal udbredes for at øge biodiversiteten. På græsningsarealerne med helårsgræsning spreder hjemmehørende, nøjsomme planter sig. Det græssende kvæg roder i jorden og efterlader sine ekskrementer. Insekter, svampe og fugle er led i spredning og fødekæde.

Den fortsatte kommunale naturpleje og overvågning af kommunens naturområder er central. Specielt med hensyn til Natura-2000-områderne (5 områder), §3-beskyttelsen (vandløb, hede, ferske enge, søer, moser, overdrev, strandenge og strandsumpe), bilag IV-arter (12 arter) og de rødlistede arter (314 arter, år 2021).

Ny Natur Den 61km lange kyststrækning dels langs nordkysten, dels langs fjordene støder op til mange lavbundsjord. Disse skal fremover ikke dyrkes som landbrug, men efter aftale udtages af omdrift og omlægges til ny natur, evt. skov.

Det grønne danmarkskort skal implementeres således, at der skabes økologiske korridorer gennem landskabet. De skal give mulighed for spredning af genetisk materiale.

Råstofgrave. Halsnæs er et morænelandskab. Der er megen jord, grus og sand i undergrunden. Der er gennem årene gravet efter råstoffer mange steder, specielt i kommunens sydlige del, hvilket de mange ”ar” i landskabet viser.

Ved evt. fremtidige råstofgravning skal der foreligge en retableringsplan for graveområdet. Der må ikke tilføres fremmed jord til graveområdet. Det skal fremstå som rå natur. Det vil give mulighed for at der kan dannes ny natur fra oprindelig frøbank fra de rå kanter.

Landbruget, dækker i Halsnæs ca. 33% af arealet. Hovedparten af landbrugene drives konventionelt. 16% af landbrugene i kommunen drives økologisk. Det er et mål, at stadig flere lodsejere overgår til økologisk landbrug. Herved vil både grundvandet og udløb i hav og fjord blive skånet for giftstoffer. Og en stadig større del af fødevarerne bliver uden tilsætningsstoffer.

Regenerativt landbrug skal fremmes.

Landbrugets udledning af N til havmiljøet, er en akut og voldsom miljøbelastning. Den skal stoppes. Der skal udtages lavbundsjorder fra omdrift. Dyrkning af mad til dyr (80%) skal mindskes. Afgrøderne i landbruget skal dyrkes til menneskeføde. Den ændring skal Halsnæs Kommune understøtte.

Landbruget pløjer og gøder helt ud til kanten af kyst og å løb. Det har grundet de voldsomme regnskyl i vinter en 2023-24 givet meget kraftig udledning af kvælstof (N). Det skal stoppes.

VE-anlæg i form af solfangere vil efter nærmere beslutning kunne etableres på lavtliggende landbrugsjord.

Invasive arter så som sildig gyldenris, japansk pileurt, rynket rose og bjørneklo skal bekæmpes. Både ved Halsnæs kommune og ved frivillig aktivitet.

By og bynatur

I Halsnæs bor 2 tredjedele af befolkningen (21.000) i de to byer, Frederiksværk og Hundested. I de øvrige mange mindre by- og landsbysamfund er de grønne områder, kyst, skov, overdrev og landbrug helt tæt på boligerne.

Der er aldrig langt fra bysamfund til natur. Imidlertid er det nødvendigt at registrere den bynære natur således, at den forbliver intakt og ikke forarmes. Der skal prioriteres adgang til naturen ved stier til fodgængere og cyklister.

Naturen skal beskyttes. Ved planlægning af nybyg skal natur og biodiversitet prioriteres. Der må ikke bygges i det åbne land, naturen skal beskyttes. Der bør by fortættes ved nyt byggeri.

Træer, også gamle træer i byen skal prioriteres at blive stående. Ved nyplantning skal hjemmehørende arter vælges.

Vilde haver og vejkanter. Vilde haver skal fremme biodiversiteten, der giver livsmulighed for insekter, fugle, svampe og smådyr. Langs landevejene har lodsejerne flere steder sået flerårige vækster, faunastriber. Det fremmer biodiversiteten.

I Halsnæs slås grøftekanter og vejsider kun lejlighedsvis, hvilket er et godt bidrag til biodiversiteten.

Også offentlige parker tilstræbes at blive udlagt som vilde med udvikling af biodiversitet for øje.

Legepladser i det offentlige rum tilstræbes at blive bygget som naturlegepladser.

Vand og grundvand

Grundvandet, vores drikkevand skal beskyttes. Der skal håndhæves en beskyttelseszone, BNBO omkring alle boringer i Halsnæs Kommune. Ved fund af gift i drikkevandsboringerne, skal disse lukkes.

Grundvandsparker. Landskabekarakteranalysen og indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse skal kunne udpege et eller flere arealer til Grundvandsparker. Træplantning eller skovrejsning over grundvandsboringer skal sikre fremtidens rene drikkevand.

Mindre søer og vandhuller skal oprensnes. Udsætning af truede arter, fx broget tudse følges. Det er god naturforvaltning.

De kommunale åer, bør i løbet af en årrække genslynges, så det naturlige å løb med flora og fauna kan etablere sig.

Arresø, Danmarks største sø er stærkt forurenet af algevækst og fosfor (P). På trods af den lave vanddybde har sollyset svært ved at trænge ned til bunden. Der opstår iltsvind. Halsnæs kommune skal i samarbejde med Gribskov - og Hillerød kommuner samt Naturstyrelsen, aftale en plan for genopretning og for ophør af overløbsspildvand fra de øvrige kommuner. Her vil Nationalpark Kongernes Nordsjælland kunne være en væsentlig aktør.

Bævere er blevet udsat ved Arresø. Bæveren er en nøgleart, som har betydning for flere andre arter og deres udvikling i naturen.

Halsnæs har 61 km kystlinje. Nordkysten der er en udligningskyst, er stærkt udsat for erosion. Der er besluttet et samarbejde mellem der tre kystkommuner om kystsikring ved strandfodring.

Bygning af stenrev langs kysten er til stor fremme for biodiversiteten i havet. Derfor skal støtte til flere rev prioriteres. Revene kan virke som kystbeskyttelse.

Kysten langs Roskilde Fjord er til tider udsat for kraftig stormpåvirkning. Kystsikring bør have samme kote som Klassens Dige.

Der skal dannes et samarbejdende fjordråd mellem de 6 kystkommuner langs Roskilde-og Isefjord, Odsherred, Holbæk, Lejre, Roskilde, Frederikssund og Halsnæs.

Halsnæs bør tage ledelsen af Fjordrådet!

Havnene Der er tre kysthavne i Halsnæs Kommune, Hundested, Lynæs og Frederiksværk havne. Der dels industri dels fritidshavne, og stadig er der tilknyttet fiskeri til havnene.

Industrihavnene skal tilses hyppigt og kritisk. Ophobning af råstoffer og genbrugsmateriale, så som jord, plast, metal, sten, flis og kemikalier samt udledning af spildevand i hav og/eller fjord er en miljøudfordring, der skal standses.

Mængderne af ophobede råstoffer er ofte foruroligende store og ikke gennemskuelige. Vinden bringer materiale, kim og affaldsstoffer ind over byområderne og ud i fjord og hav.

En natur- og miljøpolitik skal kræve overdækning af alle indsamlede materialer på havnene.

Havmiljøet skal skånes for de udledninger, der er påvist fra industrihavnene.

Fiskeri med bundtrawl skal forbydes i fjordene. Bunden rives op og ødelægges.

Fiskeriet er imidlertid stærkt påvirket af kvælstofforureningen, der stort set har udslettet bundfisk fra fjordene. Kvælstofudledningen stammer for 80% vedkommende fra landbruget. Det skal ændres ved udtagning af lavtliggende kystjorder.

Badevandet langs Nordkysten og Isefjord er rent, det samme er strandene der. Der er blåt Flag.

Badevandet og kysten langs Roskilde Fjord er lavt langt ud i fjorden. Bunden er i dag mudret, vandet uklart. Den situation skal ændres.

Borgerne

Den grønne omstilling er en udfordring for mange borgere. Kommunen skal støtte omstillingen ved fx reklamering, borgermøder og små og store events.

Affaldssorteringen er nødvendig og i gang. Recycling er helt nødvendig i det kommende samfund. Det cirkulære forbrug skal fremmes. Alle skal medvirke.

Omstilling af madvaner er en langsom proces. Den skal sættes ind i daginstitutioner, skoler og på kommunale arbejdspladser med kantiner.

Undervisning og oplevelse for børn og befolkning om naturen og den grønne omstilling, skal hjælpe ændringen på vej. Naturvejlederen og flere frivillige organisationer skal udfordre og hjælpe.

Viden om naturen og naturens kredsløb er grundlaget for forståelsen.

Benyttelse af naturen

Naturen er kommunens største sportsplads.

Sportslig brug af naturen ved løb, cykling, ridning, stavgang og de mere organiserede sportsgrene, fx tennis, discgolf, fodbold, golf, håndbold, orienteringsløb, rugby og store sportsbegivenheder er på land og i vand i stadig udvikling. Også den rekreative benyttelse, at gå ture, hundeluftning, at sidde på bæk og nyde naturen, picnic og naturterapi er sammen med en stærkt øget turisme i udvikling.

Der er brug for styring af færdsel ved gode stisystemer og tydeligt afmærkede både ved skilte, QR-koder og på kort. Bålhytter, shelters og naturcampingsteder skal udbygges. God skiltning: "Bring dit eget skrald med tilbage" på flere sprog, og store affaldscontainere i udkanten af områderne. Naturen skal beskyttes samtidig med, at den benyttes.

Sportsbaner, fx ride- og fodboldbaner må ikke dækkes af plast- og dækaffald. Discgolfbaner i naturen må ikke brolægges, der skal benyttes naturlige materialer.

Terapeutisk brug af naturen er i udvikling. Den bør understøttes for alle aldersgrupper.

Regenerativ turisme, at turister/gæster bidrager til naturgenopretning fx ved bekæmpelse af invasive arter, skal fremmes.

Naturen er en ressource, den tiltrækker turister fra både ind- og udland. Guidning til det åbne land, stisystemer og skove skal fremmes, så turisterne ikke alene satser på sommerhus- og strandturisme, men kan få glæde af den store palette af naturområder.

Beskyttelse af områder med ny vækst eller yngelpleje skal respekteres.

Nye borgere tiltrækkes af den dejlige natur og af, at Halsnæs kommune vægter naturen med en naturpolitik.

BBBang 13.06.2024

Bjarne, Aase, Susan, Lenni og Birgitte DN Halsnæs